

РЕЦЕНЗИЯ

От: **проф. д-р Еленита Кирилова Великова**
Университет за национално и световно стопанство
Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.9. Туризъм, „Икономика и управление на туризма (Екосистемен подход и иновации в хотелиерството)“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Туризъм“ при Стопанския факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.9. Туризъм, „Икономика и управление на туризма (Екосистемен подход и иновации в хотелиерството)“, и е публикуван в „Държавен вестник“, бр. 36 от 17.04.2026 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса като външен член съгласно Заповед № 1363/16.06.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“. С решение на научното жури съм определена за изготвяне на рецензия по конкурса.

2. Информация за кандидатите в конкурса

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.9. Туризъм, „Икономика и управление на туризма (Екосистемен подход и иновации в хотелиерството)“ участва един кандидат – гл. ас. д-р Любомира Руменова Пинелова.

Тя завършва специалност „Туризъм“ в ОКС „бакалавър“ през 2002 г. в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, а през 2005 г. придобива ОКС „магистър“ по специалност „Финанси“. В периода 2007–2011 г. се обучава като докторант в Университета за национално и световно стопанство. На 21.11.2011 г. защитава дисертационен труд на тема „Интегрирани системи за управление на качеството на хотелиерския продукт“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност 05.02.18

„Икономика и управление“. Дипломата за придобитата образователна и научна степен е № 56/20.09.2012 г.

Академичната кариера на гл. ас. д-р Пинелова е свързана с ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. От 10.01.2005 г. тя заема академичната длъжност „асистент“, от 21.02.2007 г. – „старши асистент“, а от 11.02.2010 г. – „главен асистент“ в Стопанския факултет, като продължава да заема тази длъжност и към момента на конкурса. Удостовереният ѝ трудов стаж за посочения период е 21 години и 5 месеца.

Професионалната и научноизследователската ѝ дейност е ориентирана към проблематиката на туризма и хотелиерството, с акцент върху качеството и конкурентоспособността, иновациите, дигитализацията и екосистемния подход. Кандидатката владее немски, английски и руски език.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Представените от гл. ас. д-р Любомира Пинелова документи за участие в конкурса позволяват да се установи изпълнението на минималните национални изисквания и на допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.9. Туризм. Съгласно представената справка и доказателствата към нея кандидатката изпълнява количествените изисквания по всички приложими групи показатели, както следва:

- ✓ Група А – показател 1: при минимално изискуеми 50 точки кандидатката има 50 точки за придобита образователна и научна степен „доктор“. Дисертационният труд е на тема „Интегрирани системи за управление на качеството на хотелиерския продукт“.
- ✓ Група В – показател 3: при изискуеми 100 точки е представен хабилитационен труд-монография „Екосистемен подход в хотелиерството“, издадена през 2026 г. от Университетското издателство „Неофит Рилски“.
- ✓ Група Г – показатели 4–10: при минимално изискуеми 200 точки кандидатката декларира общо 411,65 точки. Те са формирани от публикации, представени по показател 7 – статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – 69,15 точки; по показател 9 – студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – 22,50 точки; и по показател 10 – публикувани глави от колективни монографии –

320 точки.

- ✓ Група Д – показатели 11–13: при минимално изискуеми 50 точки са налични 100 точки, формирани от цитирания.
- ✓ Група Е – допълнителни изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“: при минимално изискуеми 30 точки кандидатката покрива 195 точки. От тях 15 точки са за участие в национален научен или образователен проект и 180 точки – за участие в международни научни или образователни проекти.

В представената документация не установявам фактическо неизпълнение на някое от количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Напротив, гл. ас. д-р Любомира Пинелова покрива минималните стойности във всяка от изискуемите групи показатели и надвишава значително общия минимален праг.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р Любомира Пинелова има дългогодишен преподавателски опит във висшето образование, натрупан в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Академичната ѝ кариера започва през 2005 г. като асистент, от 2007 г. заема длъжността „старши асистент“, а от 11.02.2010 г. е главен асистент. Към момента на конкурса удостовереният ѝ трудов стаж е 21 години и 5 месеца, което свидетелства за значителен практически опит в преподавателската дейност и устойчиво професионално развитие в академична среда.

Съществено значение за настоящия конкурс има съответствието между преподавателския профил на кандидатката и неговата конкретизация – „Екосистемен подход и иновации в хотелиерството“. В предложението за обявяване на конкурса са посочени учебни дисциплини, сред които „Икономика на туризма“, „Хотелиерство“, „Управление на СПА и уелнес услугите“, „Туризм на Балканския регион“, „Екскурзоводска дейност“, „Консервационна природозащита“, „Хотелиерство и ресторантьорство“ и „Ресторантьорство“. Този набор от дисциплини очертава широк преподавателски профил в областта на туризма и особено на хотелиерството и свързаните с него дейности.

Академичната компетентност на кандидатката се подкрепя и от тематичната последователност между образованието, дисертационния труд, преподавателската дейност и последващите научни изследвания. Дисертационният ѝ труд е посветен на интегрираните системи за управление на качеството на хотелиерския продукт, а представеният за конкурса хабилизационен труд развива проблематиката на екосистемния подход в хотелиерството, включително управлението на независими

хотелски предприятия, цифровата трансформация, взаимодействието между участниците в туристическата екосистема и оценката на готовността за екосистемна интеграция.

Това дава основание да се приеме, че преподавателската и научната дейност на гл. ас. д-р Пинелова са в достатъчно висока степен тематично обвързани с професионално направление 3.9. Туризъм и с конкретната насоченост на конкурса. Особено отчетлива е връзката с хотелиерството, икономиката и управлението на туристическите предприятия, качеството, дигитализацията и иновационните управленски подходи.

Оценявам учебно-преподавателската подготовка на гл. ас. д-р Любомира Пинелова като напълно съответстваща на изискванията и спецификата на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Представената от гл. ас. д-р Любомира Пинелова научна продукция очертава последователна изследователска линия в областта на туризма и хотелиерството, която във времето се развива от проблемите на качеството, конкурентоспособността, туристическия продукт и управлението на туристическите предприятия към дигитализацията, иновациите и екосистемния подход.

5.1. Основни направления в изследователската дейност

Научните интереси на кандидатката могат да бъдат обособени в няколко взаимосвързани направления.

Първото е свързано с *качеството, интегрираните системи за управление и конкурентоспособността в туризма и хотелиерството*. В по-ранните публикации се разглеждат проектирането и внедряването на системи за качество, международни стандарти, процесното управление, оценката на качеството на хотелския продукт и връзката между качеството, ефективността и конкурентоспособността. В главите от колективните монографии „Системи за качество и конкурентоспособност“ и „Конкурентни стратегии в туризма“ се откроява стремеж към систематизиране на управленските механизми за непрекъснато усъвършенстване и интегриране на различни аспекти на качеството.

Второ направление е *хотелиерството като самостоятелна управленска и икономическа област*. В главите от колективната монография „Ресторантьорство и хотелиерство“ са разгледани развитието и проектирането на хотелския продукт, технологиите в хотелиерството, организацията и управлението на хотелските предприятия, икономиката на хотелиерството и курортните комплекси. Тази линия е важна, защото

формира непосредствена тематична основа за по-късните разработки върху екосистемното управление на хотелските предприятия.

Третото направление обхваща *иновациите, дигитализацията и дигиталната трансформация на бизнеса и туризма*. В публикациите се разглеждат както технологични, така и нетехнологични иновации, ролята на дигиталните компетентности, организационната адаптивност, автоматизацията, дигиталния маркетинг и промените в бизнес моделите. Отделно внимание е отделено на платформените модели и на цифровите платформи като механизъм за координация между различни участници и за съвместно създаване на стойност.

Четвъртото и най-ново направление е *екосистемният подход в туризма и хотелиерството*. Именно тук е концентрирана основната тематична връзка с конкретизацията на настоящия конкурс. В публикациите от 2026 г. се разглеждат теоретичните основи на екосистемната перспектива в туризма, екосистемният подход в условията на дигитализация и концептуален модел на регионална цифрова иновационна екосистема. В хабилитационния труд това направление е развито най-пълно и е приложено конкретно към независимите хотелски предприятия.

Наред с тези основни направления в научната продукция присъстват и разработки върху туристическите дестинации, ресурсния потенциал и устойчивото развитие, включително геопаркове, НАТУРА 2000, културни ресурси и туристическо посредничество. Те разширяват тематичния обхват на изследванията и допълнително обогатяват непосредствената предметна област на конкурса.

5.2. Научни и научно-приложни резултати

В обобщен план научните резултати на кандидатката могат да бъдат оценени като насочени преди всичко към систематизиране, адаптиране и интегриране на съществуващи управленски концепции към спецификата на туризма и хотелиерството, както и към разработване на приложими методически решения. По отношение на качеството и конкурентоспособността резултатите се изразяват в обобщаване на методологични основи за интегрирани системи за управление, дефиниране на критерии и показатели за качество на хотелския продукт и разглеждане на непрекъснатото усъвършенстване като фактор за повишаване на ефективността и конкурентоспособността.

В областта на дигитализацията и иновациите са систематизирани основните проявления на цифровата трансформация, платформените бизнес модели и ролята на дигиталните технологии за промяна на организационните структури, взаимодействието с клиентите и създаването

на стойност. В публикациите се проследява логична връзка между дигитализацията, иновационната активност и последващото преминаване към екосистемно разбиране на туристическия бизнес.

Най-съществени за конкурса са резултатите, свързани с екосистемния подход. В хабилитационния труд е разработена интегрирана рамка за анализ на готовността на независими хотелски предприятия за участие в екосистема, която съчетава методика за оценка на готовността, модел „6 домейна“ за анализ на рисковете и адаптиране на цикъла PDCA като управленски механизъм за развитие и непрекъснато усъвършенстване. Самата кандидатка определя логиката на изследването като „теория – методика – практика“, а разработеният инструментариум е подложен на емпирична апробация.

Емпиричното изследване е проведено сред 28 независими хотелски предприятия в Банско и Сандански. Оценяват се стратегическа съвместимост, репутация и ценности, готовност за сътрудничество, ресурси и компетенции и цифрова зрялост. Резултатите показват различия между предприятията по отношение на управленския капацитет, стратегическата ориентация и дигиталната зрялост и подкрепят извода, че екосистемното участие не следва да се прилага еднакво към всички независими хотели. От научно-приложна гледна точка ценен резултат е възможността разработените инструменти да бъдат използвани за предварителен подбор на потенциални участници, оценка на тяхната готовност, идентифициране и управление на рисковете и поетапно изграждане на хотелска екосистема. Научната продукция показва развитие от по-традиционна управленска проблематика към съвременни теми, свързани с дигитализацията и екосистемното управление.

5.3. Преценка на монографията като самостоятелен обект на рецензиране

Основният хабилитационен труд на кандидатката е монографията „Екосистемен подход в хотелиерството“, издадена през 2026 г. Тя представлява най-цялостното и тематично най-релевантното изследване в представената научна продукция и съответства непосредствено на конкретизацията на конкурса. Монографията има ясно структурирана логика. Тя включва увод, три глави, заключение, библиография и приложения. Първата глава е посветена на теоретичните основи и еволюцията на екосистемния подход; във втората са разработени методически решения за формиране и управление на екосистема в хотелиерството; третата съдържа емпиричната апробация на разработения инструментариум.

Положителна страна на труда е последователното свързване на

теоретичния анализ с методическа разработка и емпирично приложение. Хотелът не се разглежда като изолирана стопанска единица, а като участник в по-широка мрежа от доставчици, посредници, институции, местни общности, дигитални платформи и потребители. Това позволява проблемите на хотелиерството да бъдат поставени в по-широка управленска и междуорганизационна перспектива.

Съществено достойнство е разработването и комбинирането на три методически компонента – оценка на готовността за екосистемно участие, адаптация на модела „б домейна“ за анализ на риска и използване на PDCA като инструмент за поетапно управление и усъвършенстване на екосистемата. Особено приложима е методиката за оценка и подбор на участниците, тъй като тя превежда абстрактната екосистемна концепция към конкретни управленски критерии и оценъчни процедури. Положително оценявам и факта, че предложените методически решения не остават само на концептуално равнище, а са апробирани в реална хотелска среда. Получените резултати очертават както предпоставките за включване на независимите хотели в екосистемни взаимодействия, така и ограниченията, свързани с доверието между участниците, цифровата зрялост, управленския капацитет и риска от загуба на автономност.

Оценявам монографията като самостоятелно, тематично фокусирано и практически ориентирано изследване, което предлага обоснован опит за пренасяне на екосистемната концепция към управлението на независимите хотелски предприятия. Трудът има ясно изразена научно-приложна стойност, методическа последователност и пряко съответствие с профила на конкурса, като същевременно резултатите следва да бъдат интерпретирани в границите на проведения емпиричен обхват, както отбелязва и самия автор.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Прегледът на представената научна продукция на гл. ас. д-р Любомира Руменова Пинелова очертава изследовател с последователен научен интерес и устойчиво професионално развитие в областта на туризма и хотелиерството, с ясно изразен фокус върху управлението на качеството, конкурентоспособността, иновациите, дигиталната трансформация и върху екосистемния подход в хотелиерството. Налице е логична приемственост между по-ранните разработки, посветени на интегрираните системи за управление на качеството, управлението на хотелския продукт и конкурентоспособността, и последващите изследвания върху дигитализацията, платформените бизнес модели и екосистемните форми на взаимодействие.

На тази основа приемам заявените от кандидатката научни и

научно-приложни приноси, като ги оценявам като добре обосновани, последователно развити и с ясно изразена практическа приложимост. Особено значима е научно-приложната насоченост на изследванията, изразяваща се в адаптиране на утвърдени управленски концепции към специфичните условия на туристическия сектор и независимите хотелски предприятия в България.

Според мен като основни приноси в научната продукция на гл. ас. д-р Пинелова могат да бъдат открити следните:

- ✓ Систематизирани и доразвити са теоретичните постановки за екосистемния подход в туризма и хотелиерството, като е обоснована приложимостта му към независимите хотелски предприятия и е изведена ролята на взаимодействието между хотели, доставчици, туристически посредници, публични институции, образователни организации, местни общности и цифрови платформи при съвместното създаване на стойност. По този начин екосистемната концепция е конкретизирана в контекста на хотелиерството и съвременната цифрова среда.
- ✓ Разработен е интегриран методически инструментариум за оценка на готовността на независимите хотелски предприятия за участие в екосистема, включващ критерии за стратегическа съвместимост, репутация и ценности, готовност за сътрудничество, ресурси и компетенции и цифрова зрялост. Предложената методика позволява диференцирана оценка и предварителен подбор на потенциални участници и създава основа за поетапно и обосновано изграждане на хотелска екосистема.
- ✓ Адаптиран е моделът „б домейна“ към специфичните рискове на хотелската екосистема, като са идентифицирани политико-институционални, финансови, културни, пазарни, кадрови и инфраструктурни рискове и са формулирани възможности за тяхното управление. В съчетание с цикъла PDCA е предложена приложима управленска рамка за планиране, развитие, контрол и непрекъснато усъвършенстване на екосистемното взаимодействие в хотелиерството.
- ✓ Получени са емпирични резултати за готовността на независими хотелски предприятия за участие в екосистемни модели, като изследването сред 28 хотела в Банско и Сандански разкрива различия в управленския капацитет, стратегическата ориентация, готовността за сътрудничество и цифровата зрялост. На тази основа е обоснован изводът, че независимите хотели не представляват хомогенна група и че тяхното включване в екосистемни форми

следва да бъде съобразено със степента на организационната и технологичната им готовност.

- ✓ Доразвити са изследванията върху управлението на качеството, конкурентоспособността, иновациите и дигиталната трансформация в туризма и хотелиерството. По-ранните публикации на кандидатката създават методологична основа за последващото използване на логиката на непрекъснатото усъвършенстване, дигиталните технологии и иновационните бизнес модели в екосистемния контекст. Тази приемственост показва логично развитие на научните интереси, а не изолирано насочване към темата на настоящия конкурс.

По мое мнение най-съществените приноси имат научно-приложен и методически характер. Те не се изразяват в създаването на изцяло нова теория, а в обосноваването на адаптиране и интегриране на съществуващи концепции и управленски инструменти в единна рамка, съобразена със спецификата на независимото хотелиерство. Именно тази способност да се преведе теоретичната постановка към практически използваем инструментариум е силна страна на представената продукция.

Приносите, съдържащи се в хабилизационния труд и останалата научна продукция на Любомира Пинелова, могат да бъдат определени като личен резултат на кандидатката. В публикациите в съавторство също се проследява тематична последователност с основните направления на нейните изследвания.

Представената справка за цитиранията показва, че трудове на кандидатката са намерили отражение в последващи научни изследвания. Отчетени са 20 цитирания, което свидетелства за разпознаваемост на научните резултати и за тяхното използване като теоретична и методологична основа в изследвания на други автори.

В обобщение считам, че представената научна продукция характеризира гл. ас. д-р Любомира Пинелова като изграден изследовател с устойчиво развитие на научната проблематика, ясно изразена специализация в областта на туризма и хотелиерството и добра способност за свързване на теоретичните постановки с приложни управленски решения. Научните и научно-приложните ѝ резултати съответстват пряко на тематичната насоченост на конкурса и допринасят за развитието на изследванията върху съвременните управленски подходи, дигитализацията и екосистемните взаимодействия в хотелиерството.

7. Участие в научни проекти

Представените материали показват, че гл. ас. д-р Любомира

Пинелова има активно участие в научни и образователни проекти с национален и международен характер, което допълва профила ѝ на преподавател и изследовател в областта на туризма. В справката за изпълнение на допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ са удостоверени участие в един национален и шест международни научни или образователни проекта, като във всички посочени случаи формата на участие на кандидатката е „експерт“. Проектната ѝ активност е оценена с общо 195 точки при минимално изискуеми 30 точки по тази група показатели, което показва значително надхвърляне на институционалните изисквания.

Сред представените проекти се открояват инициативи, свързани с развитието на човешките ресурси, образованието, трансграничното сътрудничество, културното наследство, туризма и социалното предприемачество. Участието в проекти по програма „Еразъм+“, европейското териториално сътрудничество и трансграничните програми показва опит на кандидатката в работа в международна и интердисциплинарна среда и в прилагане на научни и експертни компетентности извън рамките на непосредствената преподавателска дейност.

Оценявам положително проектната и научно-комуникационната активност на гл. ас. д-р Любомира Пинелова. Тя показва устойчиво присъствие в научноизследователски и образователни инициативи, международен проектен опит и ангажираност с разпространението на научните резултати чрез научни форуми и публикации в техните сборници. Наред с преподавателската и публикационната ѝ дейност, тази активност допълва профила ѝ на изграден университетски преподавател и изследовател в професионално направление 3.9. Туризм.

8. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки по отношение на представените материали и научната продукция на гл. ас. д-р Любомира Пинелова. Представените трудове показват последователно развитие на научните ѝ интереси и ясно тематично съответствие с проблематиката на конкурса. Като препоръка за бъдещата ѝ научноизследователска дейност бих посочила разширяване на публикационната активност в реферирани и индексирани международни научни списания, включително в издания, включени в базите данни Scopus и Web of Science. Това би допринесло за по-широката международна видимост и разпознаваемост на постигнатите научни резултати.

Перспективно направление за последваща работа е и разширяването

на емпиричните изследвания върху екосистемния подход в хотелиерството чрез включване на по-голям брой хотелски предприятия и различни туристически дестинации. Подобно развитие би позволило допълнителна проверка и валидиране на разработения методически инструментариум и би създало условия за сравнителни анализи между различни типове дестинации и хотелски предприятия.

9. Заключение

Въз основа на цялостната оценка на научноизследователската, научно-приложната и учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Любомира Руменова Пинелова, установените научни и научно-приложни приноси, участието ѝ в национални и международни научни и образователни проекти и научни форуми, както и доказаното изпълнение на минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“, считам, че кандидатката отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.9. Туризм.

Представената научна продукция показва последователно развитие на изследователските интереси на кандидатката в областта на туризма и хотелиерството, с отчетливи научно-приложни резултати по проблемите на качеството, конкурентоспособността, дигитализацията, иновациите и екосистемния подход. Хабилитационният труд е в пряко съответствие с тематичната насоченост на конкурса и предлага приложим методически инструментариум за оценка и управление на екосистемни взаимодействия при независимите хотелски предприятия. Преподавателският ѝ опит и продължителното академично развитие в катедра „Туризм“ при Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ допълват положителната оценка за професионалната ѝ готовност.

Всичко изложено ми дава основание да дам своята ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на кандидатурата на гл. ас. д-р Любомира Руменова Пинелова и с убеденост да подкрепя нейния избор за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.9. Туризм, „Икономика и управление на туризма (Екосистемен подход и иновации в хотелиерството)“ в катедра „Туризм“ при Стопанския факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

15.08.2026
Гр. София

Рецензент:
/проф. д-р Еленита Великова/

R E V I E W

By: Prof. Dr. Elenita Kirilova Velikova

University of National and World Economy

Scientific Specialty: “Economics and Management (Tourism)”

Regarding: competition for the academic position of Associate Professor in Professional Field 3.9. Tourism, “Economics and Management of Tourism (Ecosystem Approach and Innovations in Hospitality)” at South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad.

1. Information about the Competition

The competition was announced for the needs of the Department of Tourism at the Faculty of Economics of South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad for the academic position of Associate Professor in Professional Field 3.9. Tourism, “Economics and Management of Tourism (Ecosystem Approach and Innovations in Hospitality)”, and was published in the State Gazette, Issue No. 36 of 17 April 2026. I participate in the scientific jury for the competition as an external member pursuant to Order No. 1363/16.06.2026 issued by the Rector of South-West University “Neofit Rilski”. By decision of the scientific jury, I have been appointed to prepare a review of the competition.

2. Information about the Candidate in the Competition

One candidate participates in the competition for the academic position of Associate Professor in Professional Field 3.9. Tourism, “Economics and Management of Tourism (Ecosystem Approach and Innovations in Hospitality)” – Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Rumenova Pinelova.

She graduated with a Bachelor’s degree in Tourism from South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad in 2002, and in 2005 obtained a Master’s degree in Finance. Between 2007 and 2011, she pursued doctoral studies at the University of National and World Economy. On 21 November 2011, she successfully defended her doctoral dissertation entitled “Integrated Quality Management Systems for the Hotel Product” and was awarded the educational and scientific degree of Doctor (PhD) in Scientific Specialty 05.02.18 “Economics and Management”. The diploma certifying the awarded

educational and scientific degree is No. 56/20.09.2012.

The academic career of Chief Assistant Professor Dr. Pinelova has been closely associated with South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad. As of 10 January 2005, she held the academic position of Assistant Professor; from 21 February 2007, she held the position of Senior Assistant Professor; and from 11 February 2010, she has held the position of Chief Assistant Professor at the Faculty of Economics, a position she continues to occupy at the time of the present competition. Her officially certified length of service for the stated period amounts to 21 years and 5 months.

Her professional and research activities are focused on issues related to tourism and hospitality, with particular emphasis on quality and competitiveness, innovation, digitalisation, and the ecosystem approach. The candidate has proficiency in German, English, and Russian.

3. Fulfilment of the Requirements for Holding the Academic Position

The documents submitted by Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova for participation in the competition make it possible to establish her compliance with both the minimum national requirements and the additional requirements of South-West University “Neofit Rilski” for holding the academic position of Associate Professor in Professional Field 3.9. Tourism. According to the submitted reference statement and the supporting evidence, the candidate fulfils the quantitative requirements under all applicable groups of indicators, as follows:

- ✓ Group A – Indicator 1: against the minimum required 50 points, the candidate has obtained 50 points for holding the educational and scientific degree of Doctor (PhD). Her doctoral dissertation is entitled “Integrated Quality Management Systems for the Hotel Product.”
- ✓ Group B – Indicator 3: against the required 100 points, the candidate has submitted a habilitation thesis in the form of the monograph “Ecosystem Approach in Hospitality”, published in 2026 by the “Neofit Rilski” University Press.
- ✓ Group G – Indicators 4–10: against the minimum required 200 points, the candidate declares a total of 411.65 points. These are formed by publications submitted under Indicator 7 – articles and papers published in non-indexed peer-reviewed journals or in edited collective volumes – 69.15 points; under Indicator 9 – studies published in non-indexed peer-reviewed journals or in edited collective volumes – 22.50 points; and under Indicator 10 – published chapters in collective monographs – 320 points.

- ✓ Group D – Indicators 11–13: against the minimum required 50 points, the candidate has obtained 100 points based on citations.
- ✓ Group E – Additional Requirements of South-West University “Neofit Rilski”: against the minimum required 30 points, the candidate has obtained 195 points. Of these, 15 points are awarded for participation in a national research or educational project and 180 points for participation in international research or educational projects.

Based on the documentation submitted, I do not find any factual non-compliance with the quantitative requirements for holding the academic position of Associate Professor. On the contrary, Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova meets the minimum thresholds in each of the required groups of indicators and significantly exceeds the overall minimum threshold.

4. Evaluation of Teaching Activities

Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova has extensive teaching experience in higher education, acquired at the Faculty of Economics of South-West University “Neofit Rilski”. Her academic career began in 2005 as an Assistant Professor; in 2007, she was appointed Senior Assistant Professor, and since 11 February 2010 she has held the position of Chief Assistant Professor. At the time of the present competition, her officially certified length of service amounts to 21 years and 5 months, which demonstrates substantial practical experience in teaching and sustained professional development within an academic environment.

Of particular relevance to the present competition is the correspondence between the candidate’s teaching profile and the specific focus of the competition – “Ecosystem Approach and Innovations in Hospitality.” The proposal for announcing the competition lists academic courses including Tourism Economics, Hospitality, Management of SPA and Wellness Services, Tourism in the Balkan Region, Tour Guiding, Nature Conservation, Hospitality and Restaurant Management, and Restaurant Management. This range of courses outlines a broad teaching profile in the field of tourism, with a particular emphasis on hospitality and related activities.

The candidate’s academic competence is further supported by the thematic continuity between her education, doctoral dissertation, teaching activities, and subsequent research. Her doctoral dissertation focuses on integrated quality management systems for the hotel product, while the habilitation thesis submitted for the competition further develops the issue of the ecosystem approach in hospitality, including the management of independent hotel enterprises, digital transformation, interaction among stakeholders within the tourism ecosystem, and the assessment of readiness for

ecosystem integration.

This provides sufficient grounds to conclude that the teaching and research activities of Chief Assistant Professor Dr. Pinelova are, to a high degree, thematically aligned with Professional Field 3.9. Tourism and with the specific focus of the competition. Particularly evident is the relationship with hospitality, the economics and management of tourism enterprises, quality management, digitalisation, and innovative management approaches.

I assess the teaching qualifications and academic preparation of Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova as fully compliant with the requirements and specific profile of the competition for the academic position of Associate Professor.

5. General Overview of the Submitted Scientific Works/Publications

The scientific output submitted by Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova outlines a consistent research trajectory in the field of tourism and hospitality, which has evolved over time from issues related to quality, competitiveness, the tourism product, and the management of tourism enterprises towards digitalisation, innovation, and the ecosystem approach.

5.1. Main Areas of Research

The candidate's research interests can be grouped into several interrelated areas.

The first area concerns *quality, integrated management systems, and competitiveness in tourism and hospitality*. Her earlier publications address the design and implementation of quality systems, international standards, process management, assessment of hotel product quality, and the relationship between quality, efficiency, and competitiveness. The chapters included in the collective monographs *Quality Systems and Competitiveness* and *Competitive Strategies in Tourism* demonstrate a clear effort to systematise managerial mechanisms for continuous improvement and for integrating different dimensions of quality.

The second area focuses on *hospitality as an independent field of management and economics*. The chapters in the collective monograph *Restaurant and Hotel Management* examine the development and design of the hotel product, technologies in hospitality, the organisation and management of hotel enterprises, the economics of hospitality, and resort complexes. This line of research is important because it provides the direct thematic foundation for the candidate's later work on the ecosystem-based management of hotel enterprises.

The third area encompasses *innovation, digitalisation, and the digital transformation of business and tourism*. The publications examine both technological and non-technological innovations, the role of digital

competences, organisational adaptability, automation, digital marketing, and changes in business models. Particular attention is also devoted to platform-based models and digital platforms as mechanisms for coordinating different stakeholders and facilitating the co-creation of value.

The fourth and most recent area concerns *the ecosystem approach in tourism and hospitality*. This is where the strongest thematic link with the specific profile of the present competition is concentrated. Publications from 2026 address the theoretical foundations of the ecosystem perspective in tourism, the ecosystem approach in the context of digitalisation, and a conceptual model of a regional digital innovation ecosystem. In the habilitation thesis, this research area is developed most comprehensively and is applied specifically to independent hotel enterprises.

Alongside these main areas, the candidate's scientific output also includes studies on tourism destinations, resource potential, and sustainable development, including geoparks, NATURA 2000, cultural resources, and tourism intermediation. These studies broaden the thematic scope of her research and further enrich the subject area directly relevant to the competition.

5.2. Scientific and Applied Scientific Results

In general terms, the candidate's scientific results may be assessed as being primarily aimed at the systematisation, adaptation, and integration of existing management concepts to the specific characteristics of tourism and hospitality, as well as at the development of applicable methodological solutions. With regard to quality and competitiveness, the results are reflected in the synthesis of methodological foundations for integrated management systems, the definition of criteria and indicators for hotel product quality, and the consideration of continuous improvement as a factor contributing to greater efficiency and competitiveness.

In the field of digitalisation and innovation, the candidate systematises the main manifestations of digital transformation, platform-based business models, and the role of digital technologies in transforming organisational structures, customer interaction, and value creation. The publications reveal a logical progression from digitalisation and innovation activity towards an ecosystem-based understanding of tourism business.

The results most significant to the present competition are those related to the ecosystem approach. The habilitation thesis develops an integrated framework for analysing the readiness of independent hotel enterprises to participate in an ecosystem. This framework combines a readiness assessment methodology, a "six-domain" model for risk analysis, and an adaptation of the PDCA cycle as a managerial mechanism for development and continuous improvement. The candidate herself defines the logic of the research as "theory

– methodology – practice”, while the developed set of instruments has been subjected to empirical testing.

The empirical study was conducted among 28 independent hotel enterprises in Bansko and Sandanski. It assesses strategic compatibility, reputation and values, readiness for cooperation, resources and competences, and digital maturity. The results reveal differences among the enterprises in terms of managerial capacity, strategic orientation, and digital maturity, and support the conclusion that ecosystem participation should not be applied uniformly to all independent hotels.

From an applied scientific perspective, a valuable outcome is the possibility of using the developed tools for the preliminary selection of potential participants, assessment of their readiness, identification and management of risks, and the gradual development of a hotel ecosystem. The candidate’s scientific output demonstrates a clear evolution from more traditional management issues towards contemporary topics related to digitalisation and ecosystem-based management.

5.3. Assessment of the Monograph as an Independent Object of Review

The candidate’s principal habilitation work is the monograph *Ecosystem Approach in Hospitality*, published in 2026. It represents the most comprehensive and thematically relevant study within the submitted scientific output and is directly aligned with the specific profile of the competition. The monograph follows a clearly structured logic. It comprises an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography, and appendices. The first chapter is devoted to the theoretical foundations and evolution of the ecosystem approach; the second develops methodological solutions for the formation and management of an ecosystem in hospitality; and the third presents the empirical testing of the developed methodological framework.

A notable strength of the work is the consistent integration of theoretical analysis, methodological development, and empirical application. The hotel is not viewed as an isolated business entity, but rather as a participant in a broader network of suppliers, intermediaries, institutions, local communities, digital platforms, and consumers. This makes it possible to examine hospitality-related issues from a broader managerial and inter-organisational perspective.

A significant merit of the monograph is the development and combination of three methodological components: an assessment of readiness for ecosystem participation, an adaptation of the “six-domain” model for risk analysis, and the use of the PDCA cycle as an instrument for the gradual management and continuous improvement of the ecosystem. The methodology for the assessment and selection of participants is particularly applicable, as it

translates the abstract ecosystem concept into specific managerial criteria and assessment procedures.

I also positively assess the fact that the proposed methodological solutions do not remain solely at the conceptual level but have been tested in a real hospitality environment. The results obtained identify both the prerequisites for the involvement of independent hotels in ecosystem interactions and the limitations associated with trust among participants, digital maturity, managerial capacity, and the risk of losing autonomy.

I assess the monograph as an independent, thematically focused, and practically oriented study that offers a well-grounded attempt to apply the ecosystem concept to the management of independent hotel enterprises. The work has clearly expressed scientific and applied value, methodological consistency, and direct relevance to the profile of the competition. At the same time, the results should be interpreted within the limits of the empirical scope of the study, as the author herself also acknowledges.

6. Evaluation of the Scientific and Applied Scientific Contributions

The review of the scientific output submitted by Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Rumenova Pinelova presents a researcher with consistent scientific interests and sustained professional development in the field of tourism and hospitality, with a clearly defined focus on quality management, competitiveness, innovation, digital transformation, and the ecosystem approach in hospitality. There is a logical continuity between her earlier studies devoted to integrated quality management systems, hotel product management, and competitiveness, and her subsequent research on digitalisation, platform-based business models, and ecosystem forms of interaction.

On this basis, I accept the scientific and applied scientific contributions claimed by the candidate and assess them as well substantiated, consistently developed, and characterised by clear practical applicability. Of particular significance is the applied orientation of the research, reflected in the adaptation of established management concepts to the specific conditions of the tourism sector and independent hotel enterprises in Bulgaria.

In my opinion, the following may be highlighted as the principal contributions of Chief Assistant Professor Dr. Pinelova's scientific output:

- ✓ The theoretical foundations of the ecosystem approach in tourism and hospitality have been systematised and further developed, with its applicability to independent hotel enterprises being substantiated and the role of interaction among hotels, suppliers, tourism intermediaries, public institutions, educational organisations, local communities, and digital

platforms in the co-creation of value being identified. In this way, the ecosystem concept has been further specified within the context of hospitality and the contemporary digital environment.

- ✓ An integrated methodological toolkit has been developed for assessing the readiness of independent hotel enterprises to participate in an ecosystem, incorporating criteria related to strategic compatibility, reputation and values, readiness for cooperation, resources and competences, and digital maturity. The proposed methodology enables differentiated assessment and preliminary selection of potential participants and provides a basis for the gradual and well-founded development of a hotel ecosystem.
- ✓ The “six-domain” model has been adapted to the specific risks inherent in a hotel ecosystem, identifying political and institutional, financial, cultural, market, human resource, and infrastructural risks and outlining possibilities for their management. In combination with the PDCA cycle, an applicable management framework has been proposed for the planning, development, monitoring, and continuous improvement of ecosystem interaction in hospitality.
- ✓ Empirical results have been obtained regarding the readiness of independent hotel enterprises to participate in ecosystem models. The study conducted among 28 hotels in Bansko and Sandanski reveals differences in managerial capacity, strategic orientation, readiness for cooperation, and digital maturity. On this basis, it is substantiated that independent hotels do not constitute a homogeneous group and that their inclusion in ecosystem-based forms of cooperation should take into account their level of organisational and technological readiness.
- ✓ Research on quality management, competitiveness, innovation, and digital transformation in tourism and hospitality has been further developed. The candidate’s earlier publications provide a methodological foundation for the subsequent application of the principles of continuous improvement, digital technologies, and innovative business models within an ecosystem context. This continuity demonstrates a logical development of her research interests rather than an isolated focus on the subject matter of the present competition.

In my view, the most significant contributions are of an applied scientific and methodological nature. They do not consist in the creation of an entirely new theory, but rather in the well-founded adaptation and integration of existing concepts and management tools into a unified framework tailored to the specific characteristics of independent hospitality enterprises. It is precisely this ability to translate theoretical concepts into practically applicable methodological

instruments that represents one of the strengths of the submitted scientific output.

The contributions contained in the habilitation thesis and the remaining scientific works of Lyubomira Pinelova may be regarded as the candidate's personal scholarly achievements. The co-authored publications also demonstrate thematic continuity with the main areas of her research.

The submitted citation report shows that the candidate's publications have been reflected in subsequent scientific research. A total of 20 citations have been reported, indicating recognition of her scientific results and their use as a theoretical and methodological basis in the research of other authors.

In summary, I consider that the submitted scientific output characterises Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova as an established researcher with sustained development of her scientific interests, a clearly defined specialisation in tourism and hospitality, and a strong ability to connect theoretical concepts with applied management solutions. Her scientific and applied scientific results are directly aligned with the thematic focus of the competition and contribute to the development of research on contemporary management approaches, digitalisation, and ecosystem interactions in hospitality.

7. Participation in Research Projects

The submitted materials demonstrate that Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova has been actively involved in national and international research and educational projects, which further complements her profile as a lecturer and researcher in the field of tourism. The reference statement concerning compliance with the additional requirements of South-West University "Neofit Rilski" certifies her participation in one national and six international research or educational projects, in all of which the candidate participated as an expert. Her project activity has been assessed at a total of 195 points against a minimum requirement of 30 points for this group of indicators, which demonstrates a substantial exceedance of the institutional requirements.

Among the submitted projects, particular emphasis can be placed on initiatives related to human resource development, education, cross-border cooperation, cultural heritage, tourism, and social entrepreneurship. Her participation in projects under the Erasmus+ Programme, European Territorial Cooperation, and cross-border cooperation programmes demonstrates experience in working within international and interdisciplinary environments and in applying scientific and expert competences beyond the scope of her direct teaching activities.

I positively assess the project-related and scientific communication activities of Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova. They demonstrate sustained involvement in research and educational initiatives, international project experience, and commitment to disseminating scientific results through academic forums and publications in their proceedings. Alongside her teaching and publication activities, this engagement further complements her profile as an established university lecturer and researcher in Professional Field 3.9. Tourism.

8. Critical Remarks and Recommendations

I have no critical remarks regarding the submitted materials and scientific output of Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Pinelova. The submitted works demonstrate consistent development of her scientific interests and clear thematic relevance to the subject matter of the competition. As a recommendation for her future research activities, I would suggest expanding her publication record in refereed and indexed international scientific journals, including journals indexed in the Scopus and Web of Science databases. This would contribute to greater international visibility and recognition of the scientific results achieved.

A promising direction for further work is also the expansion of empirical research on the ecosystem approach in hospitality by including a larger number of hotel enterprises and a broader range of tourism destinations. Such development would allow for further testing and validation of the methodological toolkit developed and would create opportunities for comparative analyses across different types of destinations and hotel enterprises.

9. Conclusion

Based on the overall assessment of the research, applied scientific, and teaching activities of Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Rumenova Pinelova, the established scientific and applied scientific contributions, her participation in national and international research and educational projects and academic forums, as well as the demonstrated fulfilment of the minimum national requirements and the additional requirements of South-West University “Neofit Rilski”, I consider that the candidate meets the requirements for holding the academic position of Associate Professor in Professional Field 3.9. Tourism.

The submitted scientific output demonstrates consistent development of the candidate’s research interests in the field of tourism and hospitality, with clearly identifiable scientific and applied results related to quality, competitiveness, digitalisation, innovation, and the ecosystem approach. The

habilitation thesis is directly aligned with the thematic focus of the competition and offers an applicable methodological toolkit for the assessment and management of ecosystem interactions among independent hotel enterprises. Her teaching experience and long-standing academic development within the Department of Tourism at the Faculty of Economics of South-West University “Neofit Rilski” further support the positive assessment of her professional readiness.

All of the above provides me with sufficient grounds to give my POSITIVE EVALUATION of the candidacy of Chief Assistant Professor Dr. Lyubomira Rumenova Pinelova and to confidently support her appointment to the academic position of Associate Professor in Professional Field 3.9. Tourism, “Economics and Management of Tourism (Ecosystem Approach and Innovations in Hospitality)” at the Department of Tourism, Faculty of Economics, South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad.

15 August 2026
Sofia

Reviewer:
/Prof. Dr. Elenita Velikova/